

ADVIES

**Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering
tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001
betreffende de dienstencheques**

15 september 2016

Aanvrager	Minister Didier Gosuin
Aanvraag ontvangen op	14 juli 2016
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Aanvraag behandeld op	22 augustus en 8 september 2016
Advies uitgebracht door de plenaire zitting van	15 september 2016

Vooraf

Dit voorontwerp van besluit herneemt een reeks maatregelen die volgens de Brusselse Regering het systeem van de dienstencheques, dat zopas van het federale niveau werd overgeheveld, aan de specifieke sociale, economische en budgettaire kenmerken van het Gewest kunnen aanpassen.

De maatregelen, die erin worden bepaald, kunnen in drie soorten voorzieningen worden opgesplitst : deze voor de implementering van de beslissingen genomen tijdens het begrotingsconclaaf, deze met de aanpassingen ten opzichte van de huidige reglementering en deze voor een verbetering van het systeem.

Advies

De Raad verheugt zich eerst en vooral over de constructieve dialoog die met de Regering is gestart over de overdracht van de voorziening van de dienstencheques en de aanpassing ervan aan de specifieke kenmerken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. **De Raad** wenst dat de aangevatte raadpleging van de sector - zowel de werknemers- als de werkgeverszijde - wordt verdergezet.

De sociale gesprekspartners delen de ambities van de voorgestelde hervorming die een dubbele doelstelling nastreeft : het behoud van het duurzaam karakter van de sector van de dienstencheques en de bevordering van de aanwerving van Brusselse werknemers, in het kader van een beheersbare en meerjarige begrotingsenveloppe.

Algemene beschouwingen

1. Toepassing van de beslissingen genomen tijdens het begrotingsconclaaf

1.1. 60%-regel

Uit een peiling van het BEW¹ bij de Brusselse dienstencheque-ondernemingen van de social-profitsector (PIOW en IO) is gebleken dat minder dan de helft ervan de bestaande 60%-regel respecteert. Daarenboven hebben deze ondernemingen ook aangegeven hoe moeilijk deze 60% kan worden gehaald, en dit omwille van uiteenlopende redenen die voornamelijk voortvloeien uit het tewerkgesteld doelpubliek (lange periode van inactiviteit, zwaarte van arbeid, motivatie).

De Brusselse Regering geeft te kennen vast te houden aan deze voorwaarde maar brengt - teneinde de haalbaarheid te verhogen - twee belangrijke wijzigingen aan die verband houden met het doelpubliek en de wijze van berekening.

Eenzijds moet de uitbreiding van het doelpubliek tot alle « niet-werkende of deeltijds werkende werkzoekende, natuurlijk persoon, ingeschreven als niet-werkende of deeltijds werkende werkzoekende bij een erkende gewestelijke tewerkstellingsdienst » toelaten om makkelijker de doelstelling van de 60% te halen. Anderzijds zal de berekening van het percentage van 60% op jaarbasis i.p.v. op trimestriële basis ook een grotere soepelheid meebrengen voor de dienstencheque-ondernemingen.

¹ Brussel Economie en Werkgelegenheid

De Raad merkt op dat in het huidig uitvoeringsbesluit de gerechtigden op een leefloon uitdrukkelijk tot het doelpubliek worden gerekend en vraagt om deze categorie van begunstigten ook in de nieuwe regelgeving te behouden.

De Raad stelt zich vragen bij de mogelijkheid van een controle van de 60%-regel door de gewestelijke overheden wanneer het gaat om werknemers die hun beroepsactiviteit in een van de twee andere gewesten uitoefenen.

De monitoring van de naleving van deze regel dreigt hierdoor een stuk ingewikkelder te worden. Daarenboven voorziet de tekst slechts in de mogelijkheid tot een (gehele of gedeeltelijke) vrijstelling van de 60%-regel - toegestaan door de gewestelijke administratie - voor erkende ondernemingen met een exploitatiezetel in het gewest. Dergelijke vrijstelling is niet voorzien voor erkende ondernemingen waarvan de exploitatiezetel in een ander gewest is gelegen.

1.2. Indexeringsmechanisme aan 100%

Om zowel de rechten van de ondernemingen als deze van de werknemers te vrijwaren, wenst **de Raad** eraan te herinneren dat zijn leden zich in de werkgroep van het BESOC hebben uitgesproken voor een niet-geconditioneerd indexeringsmechanisme aan 100%.

De Regering gaf geen gevolg aan dit standpunt en besliste om de toekenning van de aanvullende indexering van 27% afhankelijk te maken van de volgende voorwaarden: (i) naleving van de 60%-regel ; (ii) beschikken over een diversiteitsplan; (iii) beschikken over een goedgekeurd opleidingsplan.

Vanuit algemeen oogpunt is **de Raad** van oordeel dat de drie voorwaarden slechts kunnen worden toegepast op de dienstenchequewerknemers die tewerkgesteld worden bij gebruikers die gedomicilieerd zijn in het Brussels gewest.

Zo is het ondenkbaar dat de naleving van de **60%-regel** wordt geëist van ondernemingen voor de dienstenchequewerknemers die zij uitsluitend in het Vlaamse gewest tewerkstellen, terwijl het Vlaamse gewest deze regel heeft geschrapt. Eveneens is het ondenkbaar om de toekenning van de aanvullende indexering afhankelijk te maken van een diversiteitsplan of een goedgekeurd opleidingsplan voor dienstenchequewerknemers die niet bij Brusselse gebruikers worden tewerkgesteld.

In het kader van het **diversiteitsplan** waarover de ondernemingen dienen te beschikken, wijst **de Raad** met aandrang op het feit dat het huidig toepassingsveld van het plan enkel betrekking heeft op ondernemingen met een exploitatiezetel in het Brussels gewest. Door het behoud van de huidige tekst zouden meer dan twee derden (66,12%) van het duizendtal erkende ondernemingen in het Gewest bijgevolg ambtshalve uitgesloten zijn van de indexering aan 100%, iets wat niet kan worden overwogen.

De Raad stelt zich eveneens vragen bij de uitvoerbaarheid van deze voorwaarde omwille van de omvang aan menselijke en financiële middelen die nodig zijn voor de invoering ervan binnen ACTIRIS.

De Raad wijst op een problematiek die zich stelt voor ondernemingen met een belangrijk aantal dienstenchequewerknemers van vreemde origine. Deze ondernemingen zullen de diversiteit die aanwezig is binnen hun personeelsbestand niet kunnen laten valideren omdat de regelgeving op de diversiteitsplannen verwijst naar een onbepaalde doelgroep, meer bepaald de “werknemers van vreemde nationaliteit”. Het is aangewezen om in de regelgeving op de diversiteitsplannen dezelfde

definitie te gebruiken als deze die terug te vinden is in de wetgeving op de risicogroepen², t.w. *“De persoon die niet de nationaliteit bezit van een Staat die deel uitmaakt van de Europese Unie, of de persoon waarvan ten minste één van de ouders deze nationaliteit niet bezit of niet bezat op het ogenblik van het overlijden of de persoon waarvan ten minste twee van de grootouders niet deze nationaliteit bezitten of bezaten op het ogenblik van hun overlijden”*.

Daarenboven stelt **de Raad** vast dat de Minister bevoegd voor werkgelegenheid momenteel een evaluatie laat uitvoeren van de bestaande publieke tools op het vlak van diversiteit. **De Raad** is van mening dat de huidige publieke tools naar alle waarschijnlijkheid zullen evolueren. De wijziging van deze tools kan andere - meer aangepaste - perspectieven openen op het vlak van het conditioneren van de indexering, mocht deze behouden blijven.

Voor wat de voorwaarde betreffende het beschikken over een **goedgekeurd opleidingsplan** betreft, vraagt **de Raad** om in de regelgevende teksten te verduidelijken dat hieronder enkel de dienstenchequewerknemers moeten worden verstaan. De huidige tekst is opgesteld in ruimere bewoordingen en vermeldt het “personeel van de onderneming”.

De Raad neemt er kennis van dat de goedkeuring van de opleidingsplannen zal gebeuren binnen de Commissie Opleidingsfonds Dienstencheques, die er deze nieuwe bevoegdheid bij krijgt. Momenteel is de commissie enkel bevoegd voor het verstrekken van advies over de aanvragen tot erkenning van de opleidingen voor dienstenchequewerknemers die werden ingediend door de erkende dienstencheque-ondernemingen of door opleidingsverstrekkers. De nieuwe bevoegdheid vereist een aanpassing van het KB van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques. Van zodra de Commissie Opleidingsfonds Dienstencheques deze nieuwe bevoegdheid krijgt toegewezen, is **de Raad** van mening dat bij een voorkomend gebrek aan eensgezindheid over het aangepast karakter van het opleidingsplan van een dienstencheque-onderneming, de Minister bevoegd voor werkgelegenheid een beslissing moet nemen.

De dienstencheque-ondernemingen moeten de drie voorwaarden vervullen op 31 december van het betreffende jaar om te kunnen genieten van de aanvullende indexering in het eerste trimester van het daaropvolgende jaar. **De Raad** acht het opportuun om dit te preciseren in het voorontwerp van besluit.

Tijdens de voorstelling van het voorontwerp van besluit liet de vertegenwoordiger van de Minister bevoegd voor werkgelegenheid weten dat elke nieuwe indexering zal worden berekend voor het geheel van de erkende dienstencheque-ondernemingen in het Brussels gewest op het bedrag van de vorige indexering, berekend aan 100% (i.p.v. 73%). Bij wijze van voorbeeld zal de volgende indexering berekend worden op € 22,48 i.p.v. 22,36%, en dit voor het geheel van de ondernemingen.

Ten slotte merkt **de Raad** op dat artikel 11, 2° van het voorontwerp van besluit - over de indexering van de dienstencheques - met terugwerkende kracht uitwerking zal krijgen vanaf 1 juli 2016. Aangezien deze indexering reeds heeft plaatsgevonden op 1 juni 2016, is het opportuun om de tekst in die zin te wijzigen.

² CAO 6 juni 2016 inzake de maatregelen ten behoeve van risicogroepen, datum neerlegging 10 juni 2016.

2. Verbeteringen van de huidige reglementering

2.1 Afschaffing van de beperking van het gebruik van dienstencheques tot de hoofdverblijfplaats

De Raad stelt zich vragen over de relevantie van de uitbreiding van het gebruik van de dienstencheques tot de tweede verblijven. Gelet op de doelstelling van de Brusselse regering om de Brusselse werkgelegenheid te bevorderen, wenst **de Raad** er bovendien op te wijzen dat deze maatregel slechts een beperkte impact zal uitoefenen op de creatie van werkgelegenheid in het Gewest.

2.2 Antidiscriminatiewet

De juridische grondslag van artikel 2 *quater*, §4, 1ste lid werd aangepast om alle gevallen van discriminatie op basis van geslacht en oorsprong (nationaal of etnisch) in aanmerking te nemen. De dienstencheque-ondernemingen lopen het gevaar dat hun erkenning wordt ingetrokken indien zij de wet niet naleven.

2.3. Aangifte dienstenchequewerknemers

Het voorontwerp van besluit legt de dienstencheque-ondernemingen de verplichting op om voor al hun vestigingen in het gewest een bijgewerkte lijst van alle werknemers mee te delen aan het uitgiftebedrijf, met uitdrukkelijke bepaling van het Insz-nummer en van de vestigingseenheid waar de werknemers werken of waaraan ze verbonden zijn. Bij niet-naleving van deze verplichting worden de terugbetalingen van de dienstencheques aan de ondernemingen opgeschort.

De Raad stelt vast dat deze verplichting in werking zou moeten treden op 1 januari 2017, terwijl Sodexho in haar operationele informatie van 14 juni 2016 eist dat de formaliteiten reeds worden verricht vanaf 1 oktober 2016, wat desgevallend niet zonder problemen zal verlopen wat betreft de eerbied voor het privéleven.

3. Verbetering van het systeem

3.1 Inkorting van de termijn voor de terugbetaling van dienstencheques

De Raad verwelkomt de inkorting van de termijn voor de terugbetaling van de dienstencheques door het uitgiftebedrijf, vanaf 1 januari 2018. Deze termijn wordt teruggebracht tot vijf dagen voor het papieren formaat en tot twee dagen voor het elektronisch formaat.

3.2 Bevordering van het gebruik van elektronische dienstencheques

De Raad vindt het elektronisch systeem interessant maar wijst op de gebruiksmoeilijkheden die senioren kunnen ondervinden.

Naar analogie met de maatregelen die werden aangenomen in het Waalse gewest, vraagt **de Raad** om ook in het Brussels Gewest een automatische validatie van de elektronische dienstencheques in te voeren na een redelijke termijn. Dit laat zich rechtvaardigen omdat het merendeel van de gebruikers

nooit hun persoonlijke beveiligde zone op de website van het uitgiftebedrijf raadplegen en bijgevolg ook de geleverde prestaties niet valideren. De dienstencheque-ondernemingen mislopen in de huidige stand van zaken de vergoeding voor de geleverde prestaties.

3.3 Geldigheidstermijn en verjaring

De door de gebruiker aangekochte dienstencheques zullen nog slechts kunnen worden aangewend voor de betaling van de huishulp van huishoudelijke aard voor prestaties die werden geleverd in de laatste twaalf maanden vóór de uitgifte van de dienstencheque. Voor prestaties die zich eerder voordeden zal de gebruiker zelf de volledige waarde van de dienstencheque, met inbegrip van de tegemoetkoming, moeten betalen aan de dienstencheque-onderneming.

De Raad merkt op dat sommige gebruikers gebukt gaan onder een veelvoud van af te lossen schulden.

Om die reden vraagt **de Raad** de opstelling van een breed communicatieplan – eventueel via het uitgiftebedrijf - ter attentie van de gebruikers om hen over de wijzigingen wat betreft de nieuwe geldigheidstermijnen en het mechanisme van de verjaring in te lichten. Op die manier kunnen de gebruikers ertoe aangezet worden om hun bestaande schulden aan te zuiveren, ten einde een verdere accumulatie met de interventie in de waarde van de dienstencheques te voorkomen.

3.4 Waarborgstelling

De Raad neemt er kennis van dat de voorziene bepalingen over de waarborg erop gericht zijn dat de waarborg voortaan - bij voorrang - zal worden aangewend voor het aanzuiveren van de gewestelijke schulden van de erkende dienstencheque-onderneming.

De eigenlijke verplichting voor de erkende dienstencheque-ondernemingen tot het storten van de waarborgsom en de omvang ervan worden geregeld door de basisordonnantie.

De Raad vraagt dat de kwestie van de waarborgstelling, die een aanzienlijk obstakel vormt voor de ondernemingen die tenminste in twee gewesten werkzaam willen zijn, snel in het kader van een samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten zou worden behandeld. Zo'n akkoord zou bijvoorbeeld de oprichting van een interregionaal Waarborgfonds kunnen voorzien.

De Raad stelt zich vragen bij de bepaling ter wijziging van artikel 10, §1 van het koninklijk besluit, waarin wordt gesteld dat *“Het bedrag van de borgtocht of een deel ervan, alsook de eventuele interesten die terug te storten zijn als de bestemming niet te bereiken is, blijven verworven door de administratie, en dit zes maanden na de beslissing tot weigering of intrekking van de erkenning”*.

De Raad stelt voor om de eerste paragraaf als volgt te herschrijven: *“Als de bestemming niet antwoordt op het aangetekend schrijven van de administratie, blijft het bedrag van de borgtocht of een deel alsook de interesten, verworven door de administratie (...)”*.

De Raad merkt eveneens een tegenstelling op in de tweede paragraaf van artikel 10 waarin, enerzijds, staat vermeld dat bij een vrijwillige stopzetting van de activiteiten de borgtocht volledig wordt terugbetaald, terwijl, anderzijds, verder in de tekst wordt bepaald dat bij die stopzetting het *“resterende bedrag”* wordt terugbetaald na aftrek van eventuele schulden aan het Brussels Gewest.

3.5 Private tussenkomst

In de huidige staat van het dossier maakt **de Raad** voorbehoud wat betreft de openstelling voor de private financieringssector.

3.6 Fraudebestrijding

De tekst van het voorontwerp van besluit stelt voor om het uitgiftebedrijf - in opdracht van de administratie of op eigen initiatief als er aanwijzingen zijn van fraude - de terugbetaling van de dienstencheques aan de erkende onderneming te laten blokkeren. Gelet op het grote belang van een snelle terugbetaling voor de financiële leefbaarheid van de dienstencheque-ondernemingen, vreest **de Raad** het ontstaan van arbitraire situaties en vraagt dat het enkel op verzoek van de administratie is dat men aan de uitgiftemaatschappij kan vragen om de betaling te blokkeren. Een duidelijkere afbakening van de beoogde gevallen van fraude is vereist in het licht van de rechtszekerheid.

Daarenboven acht **de Raad** de invoering van termijnen noodzakelijk in de onderzoeksprocedure van het Bestuur wat betreft de situatie van dienstencheque-ondernemingen bij aanwijzingen van fraude. De ingestelde termijnen moeten kort en redelijk zijn om te vermijden dat de dienstencheque-onderneming in een moeilijke financiële situatie terechtkomt.

De Raad wijst op het probleem dat te goeder trouw zijnde dienstencheque-ondernemingen er niet altijd kennis van hebben dat hun bestuurders, zaakvoerders, lasthebbers of personen bevoegd om de onderneming te verbinden dergelijke functie voorheen reeds hebben uitgeoefend in een andere dienstencheque-onderneming waarvan de erkenning in een ander gewest werd ingetrokken. Een document waarin dergelijke personen worden opgelijst, is onbestaande. Oprechte ondernemingen kunnen dan ook niet altijd garanderen dat de verplichting wordt nageleefd, waardoor deze in de praktijk als zwaarwichtig over komt. Om die reden vraagt **de Raad** dat - met naleving van de regels op de bescherming van het privéleven - de ondernemingen de mogelijkheid wordt geboden om de administratie op voorhand te kunnen raadplegen over het bestaan van een eventueel verbod tot het uitoefenen van één van de voormelde functies, voor de personen die ze wensen aan te werven.

*
* *